

Straitéisí oideolaíochta chun an chruthaitheacht a chothú

Cuid 1:
Intreoir don
Chumadóireacht

Cuid 2:
Tionscadail a
Chumadh

Cuid 3:
Amhrán a Scríobh

Cuid 4:
Tobchumadh

Ceol na Sraithe Sóisearaí – Réasúnaíocht

'Is féidir leis an gceol timpeallacht a chur ar fáil don scoláire ina bhfuil sé sábháilte iniúchadh agus turgnamh a dhéanamh agus rioscaí cruthaitheacha a ghlacadh. Mar iarracht chruthaitheach, is féidir leis an gceol forbairt eispéireas samhlaíoch agus taiscéalaíoch a éascú, i gcás go soláthraítear an deis d'indibhidiúlacht agus do phearsantacht na scoláirí fás agus iad féin a chur in iúl. Trí ghluaiseacht, fuaim, siombail agus íomhá, trí beith rannpháirteach leis an gceol, is féidir smaointe cruthaitheacha daoine a aistriú go saothair léiritheacha a chuireann mothúcháin, cialla agus léirmhínte do lucht éisteachta/féachana níos leithne.

(Sonraíocht an Cheoil. Igh 4-5)

1. Intreoir don Chumadóireacht

Straitéis 1: Ostinati Rithimeacha ag úsáid Móitifeanna Cnagcheoil Colainne

- Ostinato rithimeach bunúsach a theagasc
- Cumann na scoláirí móitif chnagcheoil colainne chun an ostinato seo a léiriú
- Ansin déanann na scoláirí nodaireacht den mhóitif cnagcheoil colainne ar leathanach A3 ag úsáid siombailí a shíleann siad a léiríonn móitif an chnagcheoil colainne
- Scar an rang ina ghrúpaí, cruthaíonn gach grúpa móitif chnagcheoil colainne amháin agus dearann siombailí amhairc chun an mhóitif chnagcheoil colainne acu a léiriú
- Gluaiseann gach grúpa timpeall ar na siombailí amhairc cruthaithe ag an ngrúpa eile agus léann, léirmhíníonn agus taibhíonn gach ceann de na móitifeanna cnagcheoil colainne ar an gcéad amharc
- Cuireann an rang na móitifeanna cnagcheoil colainne in ord ar leith go comhoibríoch chun struchtúr a léiriú i gcomhair saothar mór cnagcheoil colainne amháin
- Ansin léann, léirmhíníonn, cleachtann, taibhíonn agus taifeadann an rang an píosa agus an scór iomlán grafach in úsáid acu

Straitéis 2: Teicneolaíochtaí Digiteacha Foghlama a úsáid- Soundtrap

- Fiosraigh conas a chuirtear fuaimanna i mullach a chéile trí phlé a dhéanamh ar an sampla 'One Man Choir'
- Scrúdú a dhéanamh ar thionchar na n-éifeachtaí próiseála a n-úsáidtear sa sampla 'One Man Choir'
- Fiosraigh trí pháisáí de na traiceanna aonair den sampla 'Dubstep' a tharraingt agus a scaoileadh chun a gcóiriú nua féin a dhéanamh den sampla seo

2. Tionscadail a Chumadh

Straitéis 1: Ag úsáid spreagthaigh - Scannán Ciúin

- Déan taighde ar an gcaoi a n-úsáidtear ceol agus maisíocht fuaim i radhairc áirithe i scannáin
- Roghnaigh scannán ciúin a bhfuil tionlacan ceoil leis chun a anailísiú le do chuid scoláirí
- Cruthaigh bileog a chomhlánfaidh scoláirí chun cabhrú leo anailís a dhéanamh ar an gceol seo

- Roghnaigh scannán ionas gur féidir le scoláirí a dtraic féin a chruthú (www.openculture.com)
- Roghnaigh gearrthóg den scannán ar féidir le scoláirí a ndréacht féin a bhunú uirthi
- Scar an rang ina ghrúpaí, tabhair gearrthóg scannáin do gach grúpa
- Tabhair rogha agus deis do scoláirí an dréacht a chruthú agus úsáid a bhaint as uirlísí, fuaimeanna a aimsíodh, teicneolaíochtaí digiteacha foghlama
- Ansin, cruthóidh na scoláirí nodaireacht ghrafacha an dréachta don gearrthán scannáin
- Cleachtann na scoláirí agus cuireann siad an dréacht i láthair leis an ngearrthán scannáin

3. Amhrán a Scríobh

Stráitéis 1: Amhráin rithim agus gormacha – mar shampla ‘*Gangsta’s Paradise*’ by Coolio

- Folínigh béimeanna
- Seinn / Labhair
- Athscríobh liricí le hoiriúint do chomhthéacs na scoile
- Cléacht siollaí a úsáid

Stráitéis 2: Amhrán a Scríobh

- Aontaítear ceist tráthúil
- Cuir le chéile príomhsmaointe do d'amhrán
- Déan seisiún tobsmaointeoireachta ar na príomhfhocail agus cum liricí
- Déan cinneadh maidir le réimniú corda (3-4 corda)
- Aimsigh an tséis i do liricí
- Socraigh struchtúr d'amhráin

Stráitéis 3: Téama ‘*Let’s Celebrate*’ de réir an chineáil amhráin - Iomann

- Éist le hiomann amháin nó níos mó agus fiosraigh conas a thioctadh é a thaibhiú ag ócáid speisialta
- Roghnaigh iomann amháin le cleachtadh agus a chanadh mar rang
- Úsáid an fhoghlaim as an taibhiú seo chun anailís a dhéanamh ar theicnicí comónta cumadóireachta m.sh. cruth séiseach
- Úsáid an fhoghlaim as an taibhiú seo chun anailís a dhéanamh na cineálacha éagsúla stíleanna tionlacain agus uirlísí m.sh. Gíotáir / ucaileile / méarchláir
- Déan taighde agus plé ar liricí trí fhoinsí éagsúla m.sh. leabhair iomann, idirlíon, taibhithe beo
- Roghnaigh sraith de liricí a rachaidh go maith leis an ngiúmar atá tú a cheiliúradh
- Cruthaigh trí chorda chun giúmar na liricí seo a léiriú
- Fiosraigh béimeanna agus rithimí armónacha na liricí seo ag úsáid trí chorda Cum séis a théann go maith leis na liricí agus na cordaí seo

4. Tobchumadh

Stráitéis 1: Scileanna na tobchumadóireachta a thógáil

Is é a bhíonn i gceist le tobchumadh uirlísí ceoil agus scileanna éisteachta a úsáid go cruthaitheach chun ceol a chruthú agus a thaibhiú gan smaoineamh nó réamhullmhúchán

- Cuir tionlacan ar fáil de Em-Em/D-Em/C#-Em/C seinnte i leathlán mar lúb cúlra
- Cruthaigh séis i leathlán chun dul leis an tionlacan seo
- Tóg ar an tséis trí shéis 'úr' a chruthú i leathnótaí
- Tógáil ar an séis seo trí séis 'nua' a chruthú i croisíní le teacht leis an tionlacan seo
- Tógáil ar an séis seo trí camáin a chur leis an séis
- Tógáil ar an séis seo trí sosanna a chur leis an séis

Tuilleadh smaointe

Ónár Seimineáir Ghréasáin roghnacha Aibreáin 2019

‘Ceol na Sraithe Sóisearaí a chruthú agus a iniúchadh’

